

باسمه تعالی

سلسله مباحث حقوقی شماره (۴)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
با سلام و صلوات بر محمد و آل محمد (ص): اداره کل حقوقی در نظر دارد به منظور ارتقاء دانش حقوقی و آگاهی بخشی به

همکاران محترم دانشگاه فرهنگیان اعم از اعضای هیات علمی و غیر هیات علمی در سازمان مرکزی، مدیریت امور پردیس ها و مراکز آموزشی تابعه نسبت به ارائه سلسله مباحث حقوقی در موضوعات مختلف (اداری، حقوقی، کیفری ، امور مالی، خانواده گی و) بصورت کاربردی از طریق سیستم پیام رسان اتوماسیون اقدام نماید . امید است همکاران معزز با ارائه و اعلام نظرات، انتقادات و پیشنهادهای ارزشمند خویش، این اداره کل را در پیشبرد مطلوب تر این اقدام یاری فرمایند .

با تشکر ؛ **ابوالفضل نصر آبادی، مدیرکل حقوقی، املاک، قرارداده‌ها و رسیدگی به شکایات**

وظایف و اختیارات دستگاه های نظارتی قوای سه گانه درجمهوری اسلامی ایران

مقدمه

وجود یک سیستم ارزیابی، نظارت و کنترل مطلوب ، مدیران را در شناسایی مشکلات، تهدید ها و پاسخ دهی به موقع و اثر بخش ، توانا می سازد با عنایت به ضرورت آشنایی احاد جامعه و به ویژه کارکنان دولت به معنای عام، با ساختار نظارتی کشور برآن شدیم تا ارگان های نظارتی را در حاکمیت جمهوری اسلامی ایران به اختصار به همکاران عزیز معرفی نماییم:

۱) سازمان های نظارتی وابسته به قوه مجریه:

الف)وزارت اطلاعات (ب)سازمان برنامه و بودجه کشور (ج)وزارت امور اقتصادی و دارایی شامل : (۱-ذیحسابی ها

۲- سازمان حسابرسی)
د) سازمان تعزیرات حکومتی

۲) سازمان های نظارتی وابسته به قوه قضایه:

- محاکم قضایی
- سازمان بازرسی کل کشور

۳) سازمان های نظارتی وابسته به قوه مقننه:

الف) دیوان محاسبات کشور (ب)کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی (ج) هیات بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین

بخش اول: سازمان های نظارتی وابسته به قوه مجریه:

در نظام ما رئیس قوه مجریه طبق اصل ۱۳۴ قانون اساسی وظیفه نظارت بر کار وزیران را عهده دار بوده و طبق اصل ۱۲۲ در برابر ملت، رهبر و مجلس شورای اسلامی مسئول است و همین مسئولیت ها موجب گردیده که دستگاه ها و سازمان هایی در مجموعه قوه مجریه متصدی امر نظارت باشند که برخی از این دستگاه ها به شرح ذیل می‌باشند:

الف) وزارت اطلاعات:

طبق ماده (۱) قانون تشکیل وزارت اطلاعات مصوب ۶۲/۵/۲۷ ماموریت این وزارتخانه کسب و حفاظت از اطلاعات امنیتی و اطلاعات خارجی و ضد جاسوسی و به دست آوردن آگاهی های لازم از وضعیت دشمنان داخلی و خارجی جهت پیشگیری و مقابله با توطئه‌های آنان علیه نظام جمهوری اسلامی ایران می‌باشد در ماده «۱۰» قانون اخیر الذکر

کسب و جمع‌آوری اخبار، تولید، تجزیه و تحلیل و طبقه بندی اطلاعات، کشف توطئه‌ها و فعالیت های براندازی، جاسوسی و خرابکاری و... از وظایف دستگاه مذکور شناخته شده است.

ب)سازمان برنامه و بودجه کشور

وظایف رییس جمهور در امور برنامه و بودجه، در قالب سازمان برنامه و بودجه کشور توسط «معاون رییس جمهور و رییس سازمان برنامه و بودجه کشور» مدیریت می گردد. یکی از مهم‌ترین وظایف این سازمان عبارت است از نظارت مستمر بر اجرای برنامه‌ها و بودجه های تخصیصی و بررسی پیشرفت دوره‌ای آنها و ارائه گزارش های لازم می باشد .

ج) وزارت امور اقتصادی و دارایی:

یکی از اصلی‌ترین و عمده‌ترین نقش های نظارتی قوه مجریه را در بعد « مالی» وزارت امور اقتصادی و دارایی انجام می دهد.

وزارت مذکور وظیفه مهم فوق را از دو طریق ذیل انجام می‌دهد:

۱- ذیحسابی ها:

براساس ماده «۳۱» قانون محاسبات عمومی، ذیحساب ماموریت که با حکم وزارت امور اقتصادی و دارایی به منظور نظارت بر امور مالی و محاسباتی و نگهداری حساب اموال دولتی منصوب می شود؛ به عبارت دیگر دولت نقش نظارت مالی و به اصطلاح رایج و معروف «نظارت حین خرج» را از طریق شخصی بنام ذیحساب که به نمایندگی از وزارت مذکور در دستگاه های اجرایی مستقر می گردد، انجام میدهد. ذیحساب وظیفه دارد تمام پرداخت ها را با قوانین و مقررات تطبیق و ازانجام پرداخت های غیر منطبق با قوانین و مقررات جلوگیری نماید و موارد خلاف قوانین و مقررات را به رییس دستگاه و عنداللزوم وزارت امور اقتصادی و دارایی و دیوان محاسبات اعلام نماید.

۲- سازمان حسابرسی:

سازمان مذکور انجام وظایف بازرسی قانونی و امور حسابرسی سالانه موسسات و شرکتهای دولتی و بانک ها و سایر دستگاه های عمومی و سازمان های وابسته به دستگاه های مذکور و ارایه خدمات مالی به دستگاه ها در صورت درخواست آن ها را بر عهده دارد .

د) سازمان تعزیرات حکومتی:

این سازمان کلیه امور تعزیرات حکومتی بخش دولتی و غیر دولتی، اعم از بازرسی و نظارت،رسیدگی و صدور حکم قطعی و اجرای آن را به عهده دارد . همچنین بخش اعظمی از وظایف مربوطه به مبارزه با قاچاق کالا و ارز به این سازمان محول گردیده است .

(ادامه دارد ...)

اداره کل حقوقی، املاک، قرارداده‌ها و رسیدگی به شکایات